Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 78 ◆ Вівторок, 23 квітня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

ПОСАГ ДЛЯ СУВЕРЕНІТЕТУ

Не будемо тішити себе ілюзіями: колись одягнутися отак було ніскільки не легше, аніж тепер.
А то, може, й важче, бо кожна дівка змалечку мусила дбати про свій майбутній суверенітет — напрясти, навишивати, пошити, заробити, призбирати, прикупити, — щоб потім не позичати ні чобіт, ні пелюшок.
Усе це називалося посагом і мало всі ознаки закону.
Часи — змінилися.
Але не настільки, щоб давні неписані закони втратили свою силу.

Фото Івана ТИТАРЕНКА.

ВЧОРА з Києва до ФРН відбула делегація Верховної Ради Української РСР на чолі з Головою Верховної Ради УРСР Л. Кравчуком.

До складу делегації входять голови комісій Верховної Ради Української РСР, народні депутати СРСР та УРСР, міністри Української РСР, інші офіційні особи.

Разом з делегацією до ФРН відбув генеральний консул Федеративної Республіки Німеччина у Києві Х. Г. фон Бассевітц.

ЗАКОН
Української Радянської Соціалістичної Республіки

Про утворення Кабінету міністрів Української РСР

З метою вдосконалення структури державного управління Української РСР Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

Стаття 1. Утворити Кабінет міністрів Української РСР у складі Прем'єр-міністра, Першого віце-прем'єра, віце-прем'єра, державного секретаря Кабінету міністрів, державних міністрів та міністрів Української РСР.

Стаття 2. Рада Міністрів Української РСР зберігає свої повноваження до затвердження персонального складу Кабінету міністрів Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 18 квітня 1991 року.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради Української РСР

Про структуру державного управління Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

1. Схвалити подану Радою Міністрів Української РСР структуру державного управління Української РСР.

2. Перелік міністерств Української РСР визначити після розгляду Верховною Радою Української РСР питання про міністерства внутрішніх справ, державної безпеки, інформації, освіти, торгівлі, а також Національний банк України та державний орган з питань зовнішньоекономічної діяльності.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 18 квітня 1991 року.

ПОСТАНОВА
Верховної Ради Української РСР

Про призначення Прем'єр-міністра Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

Призначити Прем'єр-міністром Української РСР тов. **Фокіна** Вітольда Павловича.

Доручити тов. Фокіну В. П. подати Верховній Раді Української РСР пропозиції про персональний склад Кабінету міністрів Української РСР.

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 18 квітня 1991 року.

ЗАКОН
Української Радянської Соціалістичної Республіки

Про внесення змін до пункту 4 статті 108 Конституції (Основного Закону) Української РСР

Верховна Рада Української Радянської Соціалістичної Республіки **постановляє:**

Внести такі зміни до Конституції Української РСР:

В пункті 4 статті 108 слова «Голови Ради Міністрів Української РСР» замінити словами «Прем'єр-міністра Української РСР».

Голова Верховної Ради Української РСР Л. КРАВЧУК.

м. Київ, 18 квітня 1991 року.

ГОЛОС України

Засновник — Верховна Рада Української РСР

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

УРСР, 252047 Київ, вул. Нестерова, 4

ТЕЛЕФОНИ РЕДАКЦІЇ ГАЗЕТИ:

приймальня — 446-92-11

Відповідальний секретар — 446-72-63

Завідуючий коректорською — 446-60-22

ВІДДІЛИ:

парламентський — 441-84-52, 441-85-64,

листів — 441-88-28,

економіки — 441-88-07,

аграрний — 441-86-18,

міжнародний — 446-91-20,

охорони здоров'я — 441-88-06,

соціальних питань — 441-88-05,

екології — 441-88-69,

культури — 441-86-44,

спорту — 441-88-08,

інформаційний — 446-61-13, 441-86-20,

історії України — 441-88-62,

військових питань — 441-88-52,

реклами — 441-89-44,

бухгалтерія — 441-84-00.

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Індекс 60955

Тираж 166.300.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.

Газета виходить 5 разів на тиждень. У вівторок на 8 сторінках, у середу, четвер, п'ятницю та суботу — на 16 сторінках.

ГОЛОДОВКА ВІДМІНЯЄТЬСЯ?

23 квітня студенти України мали намір розпочати нову політичну голодовку, основні вимоги якої: виконання постанови Верховної Ради УРСР від 17 жовтня 1990 року, націоналізація майна КПУ і ЛКСМУ. Та наприкінці минулого тижня, в п'ятницю, відбулася зустріч Голови Верховної Ради УРСР Л. Кравчука, окремих депутатів України з представниками молодіжних організацій республіки, яка внесла деякі корективи в хід подій.

На прес-конференції Союз українського студентства поставив запитання категорично й однозначно: «Всі терміни виконання постанови минули. 9 квітня СУС звернувся до парламенту республіки з письмовим проханням внести це питання до порядку денного сесії. Проханням знехтували. Чому?».

— Крім вимог студентів, є вимоги колгоспників, шахтарів, металургів, лікарів. Є проблеми переходу до ринку. Народ України, як ви знаєте, на референдумі сказав, що хоче жити в Союзі суверенних держав. Це заявили 26 мільйонів мешканців республіки. Тому будь-які голодовки — це виступи не проти Верховної Ради, а проти цих 26 мільйонів. І я ні на крок, ні на півкроку не відступлю ні від Декларації про державний суверенітет, ні від того, що сказав народ України, — такою була відповідь Голови Верховної Ради УРСР Леоніда Кравчука.

— Не можна сьогодні вказувати студентам проводити їм ту акцію, яку вони задумали, чи ні. Але переконаний, що від неї ніякої користі для суверенітету України не буде. Суверенітет — це ідея чиста, свята, і непродумані наскоки нічого для її втілення в життя не дадуть. До того ж від жовтня минулого року парламент республіки працював тільки на суверенітет, — висловив свої міркування народний депутат УРСР Олександр Мороз.

— Єдина можливість для сьогоднішнього діалогу — послідовність дій нашого парламенту, — наводимо кілька рядків з виступу студента Олеся Донія. «Потрібно, щоб молодіжні організації мали рівні можливості, на сьогодні ж у нас співіснують пан у жупані та босий голодранець», — така точка зору представника НРУ Віктора Кулинича. «Бог, нація, держава — ось основні ідеали сучасної молоді, яка невдоволена тими кроками, які робить Верховна Рада республіки. Без виконання постанови від 17 жовтня не може бути поступу до повного суверенітету», — такі міркування Юрія Калиниченка, члена СНУМу.

Так детально акцентую увагу на аргументах неформалів для того, аби відповісти на заклик народного депутата України Анатолія Матвієнка: «Давайте, врешті-решт, боротися не проти когось, а за щось».

Леоніда Макаровича Кравчука попросили розповісти про свої студентські роки. Він пригадав: «У 1953 році я приїхав до Києва в батькових штанах і курточці-бобочці. Ходив у цьому вбранні три роки, а коли поїхав на цілину, то заробив на пальто. Харчувався так: купував вранці пляшку молока, а ввечері пачку пельменів. Порівнювати ті часи з сьогоднішніми, звичайно, не можна. Як знайти вихід з такого становища? Треба дати молодій людині більше заробляти».

Ідея прекрасна. Те, що самостійність виховується з дитинства, і копійкою також, зрозумів і комсомол, тому й вирішив створити з цією метою спеціальну громадсько-державну службу. Для реалізації задуму необхідно було 15 мільйонів карбованців. Проте економічна криза паралізувала всі ідеї, і перший секретар ЦК ЛКСМУ (МДС) Сергій Вовченко запропонував якнайшвидше організувати «круглий стіл» за участю представників молодіжних організацій і парламентаріїв республіки.

Необхідність будівництва дешевого муніципального житла для молоді, створення незалежного молодіжного часопису, українізація освітнього процесу, реєстрація Пласту (дитячої молодіжної організації, яка має столітню традицію і була заборонена в нашій країні) — чимало проблем порушувалося під час прес-конференції. Було наведено цифри, які свідчать про деякі зміни, що сталися після «мирної студентської революції». Нині для поліпшення соціально-побутового стану молоді витрачається декілька мільярдів карбованців. Щоб компенсувати витрати тих, хто вимушено знімає житло, потрібно ще 100 мільйонів. З осіннього призову на Україні служить 44 відсотки юнаків, 102 солдати за їх бажанням повернуто для продовження служби на батьківщину.

Під час зустрічі вирішено створити депутатську комісію для переговорів зі студентством, до якої увійшли: І. Юхновський, О. Мороз, В. Гриньов, А. Матвієнко, В. Дурдинець, В. Шишкін.

Початок діалогу є. Що далі?

Катерина КІНДРАСЬ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

«Пишемо» нову Конституцію України

ЗДАЄТЬСЯ, НАС ЛЯКАЮТЬ

Під час вечірнього пленарного засідання в п'ятницю та зранку в суботу науково-практична конференція «Концепція і принципи нової Конституції Української РСР» продовжила свою роботу. В розмаїтті думок, положень, викладених відомими вченими нашої країни, державними діячами, народними депутатами УРСР та СРСР, поступово окреслювався блок проблем, над яким слід працювати в ході підготовки проекту нової Конституції. Загалом конференція проходила в конструктивному руслі, без зіткнень діаметрально протилежних думок на відміну від пленарних засідань сесії Верховної Ради УРСР.

І все-таки назвати її такою собі мирною нарадою вчених мужів теж не можна. Приміром, заступник голови Комітету конституційного нагляду СРСР, доктор юридичних наук Б. Лазарєв розпочав свій виступ з оди проектові Союзного договору. Бо, мовляв, цей документ матиме вищу юридичну силу, ніж Конституція України чи Союзу. Щодо останнього, то, на мою думку, ще невідомо, чи взагалі така буде потрібна, якщо республіки делегуватимуть центру лише кілька функцій. А стосовно першого, то це, погодьтеся, «пахне» новою надструктурою. Його ж слова про те, що на території Союзу треба мати спільне антимонопольне та законодавство про діяльність закордонних фірм, свідчать: шановний Борис Лазарєв і в думках не допускає права республік на власну міжнародну державну політику. Це ж стосується податкової системи. Бо, він вважає, якщо республіки відраховуватимуть якісь проценти з свого доходу не централізовано, то це «може поставити Союз в конфузне становище жебрака, котрий ходить з простягнутою рукою і просить у своїх республік грошей». Щодо армії, то промовець нагадав добре відому всім тезу про неможливість такої в республіках, оскільки доведеться зіткнутися з проблемою ядерної зброї. У зв'язку з цими та іншими висловлюваннями заступника голови Комітету конституційного нагляду СРСР я згадав слова Голови Верховної Ради УРСР Леоніда Кравчука щодо корисності читання Декларації про державний суверенітет України. Напевно, не зайвим було і гостям, перш ніж підніматися на трибуну, ознайомитися з тим, якої думки про певні проблеми народ України.

Відхиленням від теми конференції можна вважати і виступ народного депутата УРСР Світлани Остроущенко. Посилаючись на дзвінок та сльози невідомої жінки, яку дуже хвилювало «чи буде збережена ця велика за територією і за значенням країна, в якій всі так звикли жити», Світлана Вікторівна наголосила, що необхідно в Конституції хоч однією статтею, хоч одним словом згадати, що ми входимо до федерації.

Продовжуючи цю думку, завідуючий сектором проблем правосуддя Інституту держави і права Академії наук СРСР В. Савицький не приховував, що виступає за єдину державу — СРСР. Більше того — він певний, що всі повинні об'єднатися заради збереження Союзу.

На мою думку, лише єдина людина зуміла чітко й аргументовано відповісти тим, хто в своїх виступах ухилився від теми конференції.

— Я вважаю, — сказав кандидат юридичних наук І. Тимченко, — що питання Союзу — не предмет розмови сьогоднішньої конференції. Спершу кожна республіка повинна утвердитись як суверенна держава, конституційно — як конституційна країна...

Що ми на сьогодні запишемо в Конституції? Про який Союз? Про той, що є сьогодні? Тоді немає потреби приймати нову Конституцію. Розробляти її з огляду на оновлений Союз, який невідомо ще, яким буде, теж нонсенс. Інша справа, що в Конституції має бути записано право суверенної держави, республіки на міждержавні об'єднання...

Щодо запитання народного депутата С. Остроущенко чи є Союз державою, то воно з одного боку складне, а з другого — просте. Якщо об'єднаються суверенні держави, то вони дадуть нову якість, і ні в якому разі не нову унітарну державу.

Ще одне питання, навколо якого точилася гостра дискусія, — це інститут президентства на Україні. І тут чи не найбільші побоювання, щоб президент не став новим диктатором чи Наполеоном, висловили народний депутат УРСР С. Гуренко та народний депутат СРСР Г. Крючков. І все ж не президента, діяльність якого повинна регулюватися Конституцією та Верховною Радою, нам слід боятися, а тих структур, які хочуть бути над Конституцією суверенної держави.

Василь ТУГЛУК, спеціальний кореспондент «Голосу України».

З НАГОДИ ЛЕНІНСЬКИХ РОКОВИН

22 квітня у палаці культури «Україна» відбулися урочисті збори представників трудящих Києва, столичної області та воїнів Київського гарнізону, присвячені 121-й річниці з дня народження В. І. Леніна. У президії — народні депутати СРСР і УРСР, державні та політичні діячі республіки, ветерани партії, представники трудових колективів, профспілок, молоді, Збройних Сил.

Збори відкрив перший секретар Київського міського му Компартії України А. І. Корнієнко.

З доповіддю виступив член Політбюро, секретар ЦК Компартії України В. Є. Острожинський.

Для учасників зборів було дано концерт майстрів мистецтв.

(Укрінформ).

ДАНИНА ЛЮБОВІ І ПОВАГИ

22 квітня, у день 121-ї річниці з дня народження В. І. Леніна, біля пам'ятника засновникові Комуністичної партії й Радянської держави зібрались кияни і гості столиці України. Сюди прийшли ветерани партії, Великої Вітчизняної війни і праці, представники трудових колективів, молодь, щоб віддати данину любові і поваги вождеві революції.

Члени Президії Верховної Ради УРСР, Прем'єр-міністр республіки В. Фокін, член Політбюро ЦК КПРС, перший секретар ЦК Компартії України С. Гуренко, покладають до пам'ятника квіти.

Звучить партійний гімн «Інтернаціонал».

Квіти до пам'ятника В. І. Леніну було покладено від партійних, радянських, профспілкових, комсомольських організацій Києва і області, Червонопрапорних Київського військового і Західного прикордонного округів, Ради Федерації незалежних профспілок України, ЦК ЛКСМУ (МДС), а також від консульських установ іноземних держав у столиці республіки.

При покладанні квітів був присутній заступник Голови Верховної Ради УРСР В. Гриньов.

(Укрінформ).

ЧАС РІШУЧИХ ДІЙ

Нинішню ситуацію в республіці можна, на мій погляд, без перебільшення кваліфікувати як критичну.

У настроях переважної частини населення спостерігається крайня роздратованість і різке обурення діями Союзного уряду з приводу бездумного підвищення роздрібних цін, нестачею товарів широкого вжитку, особливо продовольчої групи, відсутністю зрозумілої народу урядової програми виходу з кризи.

Рівень заробітної плати й розмір дотацій, визначений урядом, не відповідають різко зрослим цінам, не зможуть компенсувати всіх витрат, які понесуть люди, і не забезпечать елементарно нормального життя малозабезпечених сімей, пенсіонерів, інвалідів, студентської й учнівської молоді. Це шлях до зубожіння, а поряд з цим безсовісно наживаються спекулянти, ділки тіньової економіки.

Ситуація ускладнюється неспроможністю промисловості й торгівлі найближчим часом відчутно наситити споживчий ринок.

Звідси — масові виступи трудящих, страйки, значне зростання злочинності, насамперед крадіжки державного, громадського й особистого майна, спекуляції й насильства.

За цих умов потрібні термінові адекватні критичній ситуації скоординовані дії Верховної Ради і Ради Міністрів республіки, всіх республіканських, місцевих органів влади і управління, щоб народ реально відчув не тільки стурбованість вищих органів влади України, але й бачив практичні заходи щодо взяття ситуації в свої руки.

Ми не маємо права чекати, поки союзні органи відреагують на нинішнє критичне становище. Люди чекають від Верховної Ради і уряду України неординарних дій, хоча, зрозуміло, нелегко вишукувати джерела фінансування й ресурси. Однак знаходити їх треба, і, в першу чергу, в себе, не сподіваючись ні на кого, піти на змушений перерозподіл статей бюджету. Ми повинні дати населенню реальну надію на недопущення подальшого погіршення його життя.

Одночасно — і це принципово важливо — досягти згоди між партіями, громадськими об'єднаннями й організаціями, припинити страйки, не проводити мітинги, походи, пікетування та інші масові акції, об'єднати зусилля всіх на пошуки виходу республіки з економічної кризи, піднятя продуктивності праці й зростання виробництва, зміцнення трудової й виконавської дисципліни, договірних зобов'язань, угод.

Роботу правоохоронних, контролюючих і фанансово-банківських установ спрямувати на рішуче посилення боротьби із злочинністю, зокрема, в усіх сферах народного господарства, покласти край зловживанням у торгівлі, громадському харчуванні і сфері побутового обслуговування. Адже тільки за період з 20 березня виявлено більше як 400 злочинів, зв'язаних лише з переоцінкою товарів і послуг.

Можна було б навести чимало фактів навмисних злочинних дій деяких посадових і матеріально-відповідальних осіб, які приховували великі партії товарів і реалізовували їх прямо з баз, складів, підсобних приміщень магазинів спекулянтам за хабарі і для наступної перепродажі і, звичайно, для своїх особистих потреб.

Такі кримінальні справи потрібно оперативно розслідувати, передавати на судовий розгляд і широко висвітлювати в засобах масової інформації.

Оскільки до Верховної Ради й Ради Міністрів республіки надходить велика кількість звернень, телеграм від трудових колективів, громадськості й окремих громадян, потрібно, щоб усі вони оперативно розглядалися, і в кожному випадку давались конкретні відповіді.

Таким чином, якщо будемо спільно діяти, масштабно і конкретно, своєчасно інформувати населення республіки через засоби масової інформації і безпосередньо в трудових колективах, учбових закладах, то можна буде якоюсь мірою зняти напругу в республіці.

Василь ДУРДИНЕЦЬ, голова Комісії Верховної Ради УРСР з питань оборони і державної безпеки.

ЕКСПЕРИМЕНТ ТРИВАЄ

Ніколи не забуду того незбагненно блакитного неба і вертольотів у ньому. Один за одним прямували вони на АЕС, надриваючи ревом серця киян, а в Москві чули: солов'ї над Прип'яттю співають. Нам було наказано думати, що нічого жахливого не відбувається. Сам міністр охорони здоров'я з телеекранів заспокоював «уражене радіофобією населення»: мовляв, дози радіації не перевищують припустимого рівня, але на всяк випадок регулярно приймайте ванну.

Тепер науковці зробили висновок, що «рекомендації з санітарно-гігієнічного режиму виконували лише 20,4 відсотка населення, що свідчить про неадекватну модель поведінки, низьку загальну і санітарну культуру населення». (Інформаційний бюлетень Всесоюзного наукового центру радіаційної медицини АМН СРСР). Чого б це старі люди, які пережили війну, розруху, голод, ховалися від ворога, якого не видно й не чути, тим більше що, кажуть, він не такий вже й страшний? Одного не могли збагнути: чому японці досі згадують свою Хіросіму, якщо наш Чорнобиль вибухнув — і хоч би що, навіть катастрофою не назвали, а лише аварією? Досвід Японії нам таки згодився, але, здається, не для того, щоб запобігти зайвим жертвам, а щоб... порівняти з вітчизняним. У радянських — власна шкіра, чому б і не поекспериментувати на ній?

Нині «відзначаємо» п'яту річницю експерименту. 27 науково-дослідних та 15 медичних інститутів, що брали участь у виконанні програми «Оцінка медичних наслідків аварії на ЧАЕС», мають результати. Про них і доповідалося на науково-практичній конференції «Підсумки оцінки медичних наслідків аварії на Чорнобильській АЕС», що відбулася 18—20 квітня у Києві. Декілька назв доповідей — і стане зрозумілим, який обсяг робіт провели вчені: «Оцінка стану здоров'я вагітних та новонароджених, які постраждали від радіаційного впливу внаслідок аварії...», «Щитовидна залоза у дітей після аварії...», «Функціональний стан серцево-судинної системи у дітей і підлітків...», «Онкоепідеміологічна ситуація в Українській РСР в період до і після аварії...», «Дисфункція імунітету і «синдром підвищеної втомлюваності» мешканців м. Києва» тощо.

Один з результатів праць науковців — виявлення осіб, які потребують особливої уваги. До Всесоюзного реєстру по Україні занесено 347,3 тисячі чоловік. Результати обстежень дозволили назвати тенденції до змін у стані здоров'я. У структурі захворювань дорослого населення переважають захворювання органів дихання, кровообігу, нервової системи; дитячого — органів дихання, травлення, нервової системи. Встановлено зниження показників імунітету. Проте на конференції зазначалося, що причини виникнення змін у стані здоров'я спеціалісти пов'язують не тільки з впливом радіологічної ситуації, а й з погіршенням умов життя, харчування, п'ятирічною емоційно-психічною напруженістю. До факторів, які негативно впливають на здоров'я населення, віднесли і незадовільне забезпечення чистим молоком і продуктами харчування. Молоко місцевого виробництва не відповідає нормам у різних районах Київської, Житомирської, Чернігівської, Ровенської, Волинської областей у 6—50 відсотках випадків, а забезпеченість продуктами харчування навіть у районах, які віднесено до зони відселення, становить 80—85 відсотків.

Та чи тільки для того, щоб було з чим вийти на конференцію, п'ять років працювали учені? Напевне ж вони мали на меті сприяти пошукам виходу з тієї трагічної ситуації, в якій опинилися мільйони співвітчизників. На Україні різною мірою забруднені 77 районів 12 областей, понад 1,5 тисячі сільських населених пунктів і міст. Мешканці цих регіонів продовжують опромінюватися зовні і внутрішньо, через продукти харчування. Тож поряд з питанням, як лікувати тих, хто захворів, постає інше — як зберегти здоров'я ще здорових. Десятки рекомендацій отримала практична медицина. Деякі досягнення є і в розробці протирадіаційного захисту населення: створено понад 20 найменувань рецептури харчових продуктів, які містять протирадіонуклідні препарати. Вони були представлені учасникам та гостям конференції на спеціально організованій виставці. Але цих препаратів немає там, де їх повинні бачити споживачі!

Тож на прес-конференції, якою завершилась конференція науково-практична, закономірно пролунало побажання — надалі говорити не про те, що взагалі робиться для захисту населення України від чорнобильської чуми, а про те, чи відчуває себе захищеним рядовий громадянин республіки. У відповідальних працівників така постановка питання, як правило, викликає бажання назвати суми грошей, яких не вистачає на потрібні роботи (тільки введення національного реєстру осіб, що постраждали від катастрофи, потребує понад 200 мільйонів карбованців!). Їх можна зрозуміти. Але ж чи завжди справа в грошах? Іноді здається, що не всі «відповідальні» зрозуміли: наша спільна доля — це доля мешканців Народицького, Козелецького, Репкінського районів, де рівень уроджених вад розвитку новонароджених зріс на 100 родів до 1,7 — 2,1, а в Поліському до 5,0 при доаварійному показнику 0,6—1,0. Навмисне не наводжу інших цифр, які характеризують стан здоров'я населення, що офіційно вважається постраждалим, бо і цих достатньо, щоб вжахнутися. Щоб зрозуміти: поки не почне працювати система захисту, можна вважати — експеримент триває. Експеримент над живими людьми, якого ще не знала історія.

Марина ДЯТЛОВА.

МЕДИКИ Б'ЮТЬ ТРИВОГУ. РАДІАЦІЙНОМУ ВПЛИВОВІ НА ЗДОРОВ'Я ЛЮДЕЙ ДОСІ НЕ ПРОТИСТАВЛЕНО СИСТЕМУ ЗАХИСТУ, ЩО МОЖЕ МІНІМІЗУВАТИ НАСЛІДКИ АВАРІЇ. ОТЖЕ, ВЕЛИКОМАСШТАБНИЙ «ДОСЛІД» ТРИВАЄ.

Телеграфним рядком з Тернополя

СОЛОМОНОВЕ РІШЕННЯ

Шумська селищна Рада народних депутатів на своїй шостій сесії наклала мораторій на... спорудження пам'ятників у райцентрі, в той час як райком КПУ пропонував поставити перед новим адмінбудинком пам'ятник В. І. Леніну, районні організації НРУ та УРП — пам'ятник Т. Г. Шевченку. Більшість депутатів впевнена, що таке рішення вгамує пристрасті.

«ЗАПОВІТ ІЛЛІЧА»: ВЧИТИСЯ У «ПІОНЕРА»

В колгоспі «Заповіт Ілліча» Кременецького району демонструвався фільм про вирощування кукурудзи в американській фірмі «Піонер». Колгоспи Козівського, Кременецького, Лановецького та Шумського районів уклали угоди про співробітництво з австрійською фірмою «Кемі-ленц» — філією «Піонера».

ЗНАЙШОВСЯ ЧЕТВЕРТИЙ

Донедавна було відомо три примірники «Малого Кобзаря», виданого у Кременці в 1922 році. Два з них знайшов у Львівській науковій бібліотеці імені В. Стефаника та у Білокриниці Кременецького району місцевий краєзнавець Г. Черняхівський. Третій примірник — у Шевченківському залі Кременецького краєзнавчого музею. Г. Черняхівський знайшов і четвертий — це сімейна реліквія кременчан Грієльських.

Ігор ФАРИНА,
журналіст.

ПОГОДА

23 квітня в південних та східних областях, а 24 в Криму пройдуть короткочасні дощі з грозами, місцями сильні зливи, град, шквали 15 — 20 метрів за секунду. На решті території без опадів. Температура вдень 6 — 13, а сьогодні на півдні та сході республіки 15—20 градусів тепла. Вночі 24 квітня на більшій частині України заморозки на поверхні грунту та місцями в повітрі 0—6 градусів.

У Києві й області сьогодні вдень без опадів. Вітер слабкий. Температура 7—12 градусів тепла.

Поповнення для Верховної Ради

Сімферополь, 22. (Кор. Укрінформ Л. Рябчиков). Ветеран Вітчизняної війни К. Д. Апостоліді обраний народним депутатом Верховної Ради Кримської автономної республіки. За нього проголосувала більшість кримських греків, які зібрались у Сімферополі для виборів свого представника до місцевого парламенту.

Серед земляків Костянтин Дем'янович користується великою популярністю як активний учасник руху за повернення на батьківщину греків, депортованих з півострова у 1944 році разом з іншими репресованими народами, і відродження національної культури. Незважаючи на солідний вік (йому 71 рік), він продовжує вести велику роботу в національному культурно-оплутньому товаристві, створеному великою мірою завдяки його зусиллям.

Можливість обрати своїх депутатів до недавно утвореної Верховної Ради відновленої Кримської АРСР надана й іншим народам, які повертаються з вигнання. На конференції Німецького товариства ним став головний капітан-наставник на судних виробничого об'єднання по видобутку нафти і газу В. К. Ренпенінг. Серед депутатів також голова Вірменського культурно-освітнього товариства «Луйс» А. С. Данелян.

Усього додатково до Верховної Ради КАРСР буде обрано 11 представників репресованих народів Криму.

Повертаючись до надрукованого

НАПИС НА МОГИЛІ І ЛАПША НА ВУХАХ

Після появи в «Голосі України» від 20.03.91 замітки киянина О. Шилка «Ой, хто ж то лежить?» редакція отримала кілька сердитих листів зі Львова. Нагадаємо: Шилко писав, нібито з надгробку Я. Галана на Личаківському цвинтарі знято напис. Це — не так. Нам надіслали фото, де той напис добре видно на плиті темного каменю. Обурені львів'яни (начальник управління культури Львівського облвиконкому О. Гринів, журналіст М. Тороповський та Ю. Панич) запитують: яким документом користувався наш автор? Ми, перш ніж друкувати той матеріал, запитували автора про те саме. Виявилось, так сказала екскурсовод, і навіть показала безіменну плиту світлого кольору. Шилко на тій екскурсії був не сам, а з групою київських школярів, пізніше вони посвідчили нам те саме. Отже, мала місце або свідома провокація з боку екскурсовода, або просто професійна недобросовісність «гіда». Після отримання зі Львова листів-протестів найбільше був вражений сам О. Шилко. Хлопець молодий, щирий, він звик вірити сказаному і став жертвою власної довірливості. Ми перепрошуємо наших читачів, а надто львів'ян. Сподіваємося, що довір'я таки не вмре поміж нас, як того хочуть деякі екскурсоводи.

Віталій ЖЕЖЕРА,
оглядач відділу інформації «Голосу України».

Чорнобиль

ДЕПУТАТИ НЕ ТІЛЬКИ ВИСТУПАЮТЬ...

Недавно всі члени постійної Комісії з питань чорнобильської катастрофи Верховної Ради УРСР внесли по 100 карбованців у фонд телерадіомарафону «Дзвони Чорнобиля», організованого Держтелерадіокомітетом України. Грошові кошти на лікування потерпілих дітей та учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС внесло й багато інших депутатів парламенту республіки.

Як повідомила редакції заступник головного редактора Головної редакції науково-популярних і навчальних програм республіканського телебачення Т. Хрущ, рахунок для грошових внесків відкрито в Київському міському управлінні Зовнішекономбанку СРСР. Рахунок у карбованцях — 000700921 МФО 805119, рахунок у валюті — 000700620 МФО 805119. Бажаючих взяти участь у телемарафоні журналісти запрошують у Жовтневий палац культури, а тих, хто хоче виступити по радіо,— на Хрещатик, 26.

Телерадіомарафон «Дзвони Чорнобиля» розпочнеться 25 квітня о 19-й годині 30 хвилин і закінчиться 26 квітня о 24-й годині.

Микола ХРІЄНКО.

Новини з усієї України

ЩО РОЗГОРИТЬСЯ З «ВАТРИ»!

Ужгород. Створено регіональну асоціацію малих підприємств Закарпатської області «Ватра». Її головна мета — сприяти розвитку малого бізнесу. Об'єднавши зусилля й скоординувавши дії, плануємо повніше забезпечувати потреби жителів краю в товарах народного вжитку, різних послугах. Водночас надаватимемо членам асоціації, яких сьогодні маємо вже 16, кваліфіковану допомогу в апробації нових форм господарювання, налагодженні ділових контактів з республіканськими та зарубіжними фірмами, в організації реклами та популяризації власної продукції тощо.

У перспективі розраховуємо стати службою, органічно пов'язаною з діяльністю середніх та великих підприємств.

Тарас БІГУНЕЦЬ,
генеральний директор асоціації «Ватра».

МАРАФОН МИЛОСЕРДЯ

Луганськ. Благодійний телемарафон у Фонд допомоги потерпілим від чорнобильської аварії відбувся у Луганську. За попередніми підрахунками, зібрано понад 700 тисяч карбованців. Сума, далека від потрібної. Але вона реальна, на відміну від луганського мільйона, переведеного на всесоюзний рахунок № 904. З тих грошей до області не потрапило ні копійки.

А тим часом у Луганську потребують допомоги ліквідатори катастрофи, що прибули на місце біди першими. Тож на їхні потреби й підуть зібрані кошти.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».

СТАРТУЄ «ЧЕРВОНА РУТА»

Запоріжжя. Дирекція другого всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики «Червона рута» влаштувала прес-конференцію. Як було повідомлено, 10—18 серпня фестиваль відбудеться у Запоріжжі. Його найголовніша ознака — широка участь обдарованої молоді. У нашому місті для цього є всі умови: концертні зали та майданчики, готелі тощо.

Олександр МИХАЙЛЮТА,
власний кореспондент «Голосу України».

Ви збираєтеся за кордон!

ПОПИТ НЕ ДИКТУЄ ПРОПОЗИЦІЮ

Якщо ви збираєтеся за кордон, то спочатку повинні справити поминки по спецкурсу, який існував до прийняття Закону про валютне регулювання, що вступив у дію з другого квітня. Очевидно, моторошні черги до установ Зовнішекономбанку СРСР свідчили про нашу високу купівельну спроможність. Щоправда, після введення нових правил купівлі і продажу (переведення) для вивозу валюти за рахунок особистих коштів громадян черги не дуже зменшилися, що знову ж таки переконує: є ще порох у порохівницях.

І як же бути зараз тим, хто, незважаючи ні на що, все ж їде за кордон? Кореспондент «Голосу України» попросив розповісти про це керуючого Українським республіканським банком Зовнішекономбанку СРСР Валентина ТЕРПИЛА.

— Валентине Павловичу, що нового для від'їжджаючих за кордон у недавно прийнятих правилах?

— Новим є те, що операції по продажу і купівлі іноземної валюти провадяться по ринковому курсу, який складається із співвідношення попиту і пропозиції на неї. Слід зауважити, що з часу введення правил, він уже двічі змінювався, правда, неістотно. По більшості валют він зріс. Віднині діє ринковий курс як при купівлі, так і при продажу валют.

— Цікаво, яка вартість тепер найбільш стійких валют, скажімо, американського долара, німецької марки, французького франка?

— Банк купує у громадян 100 американських доларів за 2760 карбованців, а продає за 2815 карбованців 20 копійок, 100 німецьких марок купує за 1645 карбованців 10 копійок, а продає за 1678 карбованців, 100 фунтів стерлінгів відповідно за 4924 карбованці і 5022 карбованці 50 копійок, 100 французьких франків — за 486 карбованців 30 копійок і 496 карбованців.

Операції купівлі-продажу на Україні здійснюють установи Зовнішекономбанку СРСР, агропромбанку «Україна», Ощадбанку та Житлосоцбанку Радянського Союзу, які одержали відповідні ліцензії Держбанку СРСР.

— Хто може купувати валюту?

— Громадяни СРСР, які постійно мешкають у Радянському Союзі і виїжджають за кордон в особистих справах — до родичів, у турпоїздку, на місце поховання рідних, на лікування або відпочинок, а також на постійне проживання.

— Вони можуть купити необмежену кількість валюти?

— Ну що ви! Адже від зростання курсу кількість валюти не збільшиться. Її, як і раніше не вистачає. Тому в банках можна придбати іноземну валюту лише раз на рік в еквіваленті не більше 200 американських доларів, а ті, хто збирається на постійне місце проживання — 100 доларів на кожного від'їжджаючого.

— Виходить, попит поки що не диктує пропозицію? А ті, які мандрують у країни Східної Європи?

— Правила єдині для всіх країн. Та й, як вам відомо, з нового року Радянський Союз і країни Східної Європи перейшли на валютні розрахунки.

— Зараз значно зросла кількість закордонних відряджень...

— Зрозумів. Ці спеціалісти здійснюють поїздки за рахунок валютних коштів підприємств теж за комерційним курсом.

— Кажуть, що тепер запросто можна покласти свої валютні заощадження в банк?

— Можна. Крім того, установи Зовнішекономбанку всіляко заохочують і стимулюють таких вкладників. Так що ласкаво просимо.

— Валентине Павловичу, курс валют хоч і не помітно, але зростає стабільно, мало не з дня на день. Ви можете щось прогнозувати?

— Хто в наш час візьметься за прогнози? Якщо інфляція мчатиме і далі зі швидкістю кур'єрського поїзда, то про яку стабілізацію можна говорити? Щоб кількість валюти збільшилася, залишається засіб, усім відомий: піднімати економіку, розвивати виробництво, підвищувати якість продукції, зробити іноземний туризм однією з пріоритетних галузей, що зрештою зробить і наш карбованець конвертованим. А поки доведеться миритися з обмеженнями.

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНСЬКА.

Є надія

ПОЖА... ПОТЕРП...

Чи треба я... гадуючи, що ... ми й досі не ... ватись? Хто мі... таке неймовір... ня?

Ось чому ... ділявою сп... формація, що ... дніпропетровсь... з Криворізько... цевий держ... «Христофорів... себе харчува... престарілих ... також ... продукт... дації наслід... ської катастр... лих від неї. ... племптахозаво... для своїх тру... ні необхі... вадив власні ... ноко, як, зда... говорили, ... щомісяця вин... ри олії варті... ці за літр, ... пташиного м'... ванцю 60 ко... грам і шістн... по 1 карбова...

Де б і со... кий милосер...

Микол... НЕЧ...
власний ...
«Голосу ...
Дніпропетр...

Траге...

ЦІ... ВЛАС... ЖИ...

Винищува... ні тренуваль... сподівано по... равління й ... вниз. Під н... ка ви... мав у ... су Черніг... війського ... лиця льотч... ков, можли... більший тра...

— Роман ... тапультувати... помічник на... ково-політич... комсомольсь... лиця Олекс... Але внизу б... ки. Він зро... щоб спряму... шину за на...

Це Роман... вибухнув ... кількананця...

Герою ... відмінник ... нув, як і ... стати косм... ти подвиг. ... ливість зро...

Командув... училища п... на Єськова ... городи — ... Зірки. На ... лі місцеві ... звести пам...

Комісія ... авіакатастр...

Серг...
власни...
«Голос...
Чернігів...

я
ади

ому това-
у великою
ого зусил-
брати своїх
вно утворе-
ц відновле-
РСР надана
які повер-
я. На кон-
ого товари-
вний капі-
суднах ви-
ння по ви-
газу В. К.
депутатів
рменського
ого товари-
Данелян.
во до Вер-
РСР буде
вників рес-
Криму.

го

ТИЛІ
ХАХ

ту світлого
на тій екс-
м, а з гру-
лярів, піз-
или нам те
місце або
ція з боку
просто про-
росовісність
римання зі
тестів най-
ажений сам
ць молодий,
вірити ска-
ртвою влас-
Ми пере-
читачів, а
Сподіваємо-
ки не вмре
ого хочуть
и.

ЕЖЕРА,
інфор-
України».

Чорнобиль

ДЕПУТАТИ НЕ ТІЛЬКИ ВИСТУПАЮТЬ...

Недавно всі члени постійної Комісії з питань чорнобильської катастрофи Верховної Ради УРСР внесли по 100 карбованців у фонд телерадіомарафону «Дзвони Чорнобиля», організованого Держтелерадіокомітетом України. Грошові кошти на лікування потерпілих дітей та учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС внесло й багато інших депутатів парламенту республіки.

Як повідомила редакції заступник головного редактора Головної редакції науково-популярних і навчальних програм республіканського телебачення Т. Хрущ, рахунок для грошових внесків відкрито в Київському міському управлінні Зовнішекономбанку СРСР. Рахунок у карбованцях — 000700921 МФО 805119, рахунок у валюті — 000700620 МФО 805119. Бажаючих взяти участь у телемарафоні журналісти запрошують у Жовтневий палац культури, а тих, хто хоче виступити по радіо,— на Хрещатик, 26.

Телерадіомарафон «Дзвони Чорнобиля» розпочнеться 25 квітня о 19-й годині 30 хвилин і закінчиться 26 квітня о 24-й годині.

Микола ХРІЄНКО.

Новини з усієї України

ЩО РОЗГОРИТЬСЯ З «ВАТРИ»!

Ужгород. Створено регіональну асоціацію малих підприємств Закарпатської області «Ватра». Її головна мета — сприяти розвитку малого бізнесу. Об'єднавши зусилля й скоординувавши дії, плануємо повніше забезпечувати потреби жителів краю в товарах народного вжитку, різних послугах. Водночас надаватимемо членам асоціації, яких сьогодні маємо вже 16, кваліфіковану допомогу в апробації нових форм господарювання, налагодженні ділових контактів з республіканськими та зарубіжними фірмами, в організації реклами та популяризації власної продукції тощо.

У перспективі розраховуємо стати службою, органічно пов'язаною з діяльністю середніх та великих підприємств.

Тарас БІГУНЕЦЬ,
генеральний директор асоціації «Ватра».

МАРАФОН МИЛОСЕРДЯ

Луганськ. Благодійний телемарафон у Фонд допомоги потерпілим від чорнобильської аварії відбувся у Луганську. За попередніми підрахунками, зібрано понад 700 тисяч карбованців. Сума, далека від потрібної. Але вона реальна, на відміну від луганського мільйона, переведеного на всесоюзний рахунок № 904. З тих грошей до області не потрапило ні копійки.

А тим часом у Луганську потребують допомоги ліквідатори катастрофи, що прибули на місце біди першими. Тож на їхні потреби й підуть зібрані кошти.

Сергій СКИБА,
власний кореспондент «Голосу України».

СТАРТУЄ «ЧЕРВОНА РУТА»

Запоріжжя. Дирекція другого всеукраїнського фестивалю сучасної пісні та популярної музики «Червона рута» влаштувала прес-конференцію. Як було повідомлено, 10—18 серпня фестиваль відбудеться у Запоріжжі. Його найголовніша ознака — широка участь обдарованої молоді. У нашому місті для цього є всі умови: концертні зали та майданчики, готелі тощо.

Олександр МИХАЙЛЮТА,
власний кореспондент «Голосу України».

за кордон!

...УЄ ПРОПОЗИЦІЮ

ку повинні
о прийняття
дію з дру-
нов Зовніш-
купівельну
правил ку-
ти за раху-
зменшилися,
хівницях.
на що, все
» попросив
бліканським
ЕРПИЛА.
ької марки,
анка?
є у грома-
анських до-
рбованців, а
карбованців
німецьких
1645 карбо-
к, а продає
ванців, 100
відповідно
нці і 5022
пійок, 100
анків — за
30 копійок
в.
влі-продажу
нюють уста-
економбанку
банку «Ук-
ку та Жит-

лосоцбанку Радянського Союзу, які одержали відповідні ліцензії Держбанку СРСР.

— **Хто може купувати валюту?**

— Громадяни СРСР, які постійно мешкають у Радянському Союзі і виїжджають за кордон в особистих справах — до родичів, у турпоїздку, на місце поховання рідних, на лікування або відпочинок, а також на постійне проживання.

— **Вони можуть купити необмежену кількість валюти?**

— Ну що ви! Адже від зростання курсу кількість валюти не збільшиться, її як і раніше не вистачає. Тому в банках можна придбати іноземну валюту лише раз на рік в еквіваленті не більше 200 американських доларів, а ті, хто збирається на постійне місце проживання — 100 доларів на кожного від'їжджаючого.

— **Виходить, попит поки що не диктує пропозицію? А ті, які мандрують у країни Східної Європи?**

— Правила єдині для всіх країн. Та й, як вам відомо, з нового року Радянський Союз і країни Східної Європи перейшли на валютні розрахунки.

— **Зараз значно зросла кількість закордонних відряджень...**

— Зрозумів. Ці спеціалісти здійснюють поїздки за рахунок валютних коштів підприємств теж за комерційним курсом.

— **Кажуть, що тепер запросто можна покласти свої валютні заощадження в банк?**

— Можна. Крім того, установи Зовнішекономбанку всіляко заохочують і стимулюють таких вкладників. Так що ласкаво просимо.

— **Валентине Павловичу, курс валют хоч і не помітно, але зростає стабільно, мало не з дня на день. Ви можете щось прогнозувати?**

— Хто в наш час візьметься за прогнози? Якщо інфляція мчатиме і далі зі швидкістю кур'єрського поїзда, то про яку стабілізацію можна говорити? Щоб кількість валюти збільшилася, залишається засіб, усім відомий: піднімати економіку, розвивати виробництво, підвищувати якість продукції, зробити іноземний туризм однією з пріоритетних галузей, що зрештою зробить і наш карбованець конвертованим. А поки доведеться миритися з обмеженнями.

Інтерв'ю взяла
Валентина ПИСАНСЬКА.

Є надія

ПОЖАЛІЙТЕ ПОТЕРПІЛИХ!

Чи треба ятрити душу, нагадуючи, що від нових цін ми й досі не можемо отямитись? Хто міг подумати про таке неймовірне їх зростання?

Ось чому світлою, обнадійливою сприймається інформація, що надійшла на дніпропетровський корпункт з Криворізького району. Місцевий держплемптахозавод «Христофорівський» узяв на себе харчування інвалідів, престарілих та немічних, а також [illegible] в забез[illegible]увати продукт[illegible] учасни[illegible] ліквідації наслідків чорнобильської катастрофи та потерпілих від неї. І нарешті, держплемптахозавод, відкривши для своїх трудівників торгівлю найнеобхіднішим, запровадив власні ціни. На кожного, як, здається, раніше говорили, їдока тут можна щомісяця викупляти два літри олії вартістю 2 карбованці за літр, п'ять кілограмів пташиного м'яса по 1 карбованцю 60 копійок за кілограм і шість десятків яєць по 1 карбованцю 20 копійок.

Де б і собі пошукати такий милосердний радгосп?

Микол[illegible] НЕЧИПОРЕН[illegible],
власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровська область.

Траге[illegible]

ЦІНОЮ ВЛАСНОГО ЖИТТЯ

Винищувач при проведенні тренувального польоту несподівано почав втрачати управління й стрімко падати вниз. Під ним — село. Кілька ви[illegible]альних секун[illegible] які мав у [illegible]асі курсант [illegible]урсу Чернігівського вищого військового авіаційного училища льотчиків Роман Єськов, можливо, запобігли ще більшій трагедії.

— Роман міг безпечно катапультуватися, — говорить помічник начальника військово-політичного відділу з комсомольської роботи училища Олександр Акулін. — Але внизу були люди, будинки. Він зробив усе можливе, щоб спрямувати бойову машину за населений пункт.

Це Роману вдалося. Літак вибухнув на околиці, за кільканадцять метрів від хат.

Герою — 20 років. Він — відмінник навчання. Прагнув, як і багато його друзів, стати космонавтом, здійснити подвиг. Доля надала можливість зробити це раніше...

Командування військового училища представило Романа Єськова до посмертної нагороди — ордена Червоної Зірки. На місці його загибелі місцеві жителі планують звести пам'ятник.

Комісія з'ясовує причини авіакатастрофи.

Сергій ПАВЛЕНКО,
власний кореспондент «Голосу України».
Чернігівська область.

СТРИБОК БУДЕ ПОТУЖ...

Виставки

Ця виставка — республіканська весняна — органічно примирила на своїй величезній площі «не те мистецтво» з тим, що до певного періоду нашого часу вважалося в художніх колах (та й не тільки там) офіціозним. Чи стала експозиція в Республіканському будинку художника центристською, тобто поміркованою? Або навпаки — чи стала вона вибуховим фактом на полі мистецтва, духовні лідери якого ще донедавна й поняття не мали про ринок, тим більше — про художній?

Запитань чимало. Тим часом Ф. Тетянич, автор інсталяцій з будівельних неліквідів, які з острахом обминалися на Андріївському узвозі нашим масовим глядачем, з царственою байдужістю до тієї ж масової банальності пише своє велетенське полотно «Україна безкрайності тотожна». Пише посеред вернісажного гамору, й писатиме, доки триватиме виставка. І згодом, коли вона закінчиться, він заповнюватиме карколомними олійними символами кожен мікрон площі. Бо усвідомлює себе єдиною та неподільною безконечністю, і ця безконечність, як він вважає, не тільки у ньому самому, а й довкола нього...

Можна було б і далі говорити про безконечність, якби не одна обставина. Ім'я їй — Чорнобиль. Під його апокаліпсичним вітром відбувається переоцінка зображувального ряду з такою небувалою силою, що всі соціально-політичні бурі нашого часу лишаються на порозі Будинку художника — в більшості своїй. Втім, у плакатному жанрі все ж знаходять до якоїсь міри свій адекватний відбиток.

Когось із художників катастрофа загнала в чорний кут безнадії, когось вивернула навопашки досі не відомими гранями, а когось кинула в запальні вигуки, що читаються як істеричні заклинання. Та є посеред цього розмаїття й картини-запитання, картини-роздуми, картини-прогнози. Це той прошарок, що вселяє надію і дає відповідь на одне із серії запитань: у який бік повернулося наше образотворче мистецтво. І у відповіді на це запитання співпадають інтереси молодих і зрілих, початківців і метрів. Особливо це відчувається в даній експозиції, де широко представлені роботи навіть студентів художнього вузу.

Тож поряд з творами О. Лопухова, А. Чебикіна, В. Гурима, В. Баринової-Кулеби, О. Фіщенка та інших майстрів старшого віку тут знайшлося багато місця талановитим студентам художнього вузу, його недавнім випускникам. В. Покиданець, Ю. Цимбалюк, В. Цвилинюк, О. Ши...
Б. Михайлов...
М. Горловий...
заявили про ...
обов'язково р...
І, як повело...
ний період, за...
тичне розмаї...
розкутий аван...
ньому закутку...
лу. Наразі ава...
сподівані дер...
ції, олійні ком...
човий світ пос...
чуттєвим ремі...
цептуальним ...
тут, у цьому ...
ходять відвіду...
бути. Бо тигр...
все одно вист...
якою б міцно...
вона не була...
ми цього стр...
рощування но...
сили мистецт...
сім недавно й...
що грати кліт...
взагалі.

Людмила Б...
На знімках...
● **Художн...**
да біля свое...
ти». Олія.
● **В. Цвил...**
нє причастя...
● **М. Гор...**
раїна (пам'я...
Скульптура.
● **Б. Мих...**
кий вітер. Ол...

П'Я...

Пригода

ДЕНЬ, ПОВНИЙ ТРИВОГ

Квітневий день видався тривожним для багатьох працівників обласного управління внутрішніх справ, особливого відділу Одеського військового округу, транспортної та військової прокуратур, управління КДБ УРСР по Одеській області. Група зловмисників з шести чоловік, вчинивши напад на варту, що охороняла військові ешелони на залізничній станції Сарата, оволоділа чотирма автоматами та вісьмома магазинами з патронами.

Того ж дня натрапили на їхній слід, що вів до села Олексіївки Білгород-Дністровського району. Там і затримали зловмисників, обеззброїли їх. Автомати й боєприпаси повернуто до військової частини.

Дунайська транспортна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом захоплення зброї.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеська область.

Сп...

З ПОТОКУ ПОВІДОМ...

Баскетбол. У Києві, в спорткомплексі КПІ, завершився фінальний турнір чемпіонату СРСР серед жіночих клубів вищої ліги за системою «плей-офф». Золоті медалі виграли спортсменки київського «Динамо», які двічі взяли гору над командою ЦСКА — 101:84 (55:42) і 94:76 (41:41). Бронзові нагороди у баскетболісток «Спартака» з Підмосков'я. Вони виграли боротьбу у волгоградського «Динамо» — 86:69 (34:39), 79:73 (52:46).

Хокей. У перших двох турах чемпіонату світу та Європи зафіксовано такі результати: Фінляндія — Чехо-Словаччина — 2:0, Канада — США — 4:3, СРСР — Швейцарія — 3:1, Швеція — Німеччина — 8:1, Канада — Швейцарія — 3:0, Фінляндія — Швеція — 4:4, Німеччина — СРСР — 3:7, США — Чехословаччина — 4:1.

Футбол. Чемпіонат СРСР, перша ліга, «Шинник» — «Факел» — ...
тив» — «Те...
0:0, «Нефтч...
на» — 3:1, «...
«Зімбрул» — ...
маш» — «Ко...
«Геолог» — ...
— 1:0, «Зені...
— 0:1, «П...
«Таврія» — ...
«Ростсільмаш...
рат» — «Куб...

Вища ліга...
«Арарат» — ...
— «Металур...
номорець» — ...
— 1:3, «Л...
«Динамо» М.- ...
Мн. — «Памі...
таліст» — «...
3:1.

«Шахтар» ...
ЦСКА. 1:1. ...
он «Шахтар»...
чів. Суддя Р. ...
«Шахтар»: ...
нов, Корніє...
сєєв, Леонов...
годін (Кобозе...

ГОЛОС України

…ЛІЙТЕ
…ЛИХ!

…ити душу, на-
…д нових цін
…жемо отями-
…подумати про
… їх зростан-

…ітлою, обна-
…ймається ін-
…надійшла на
…ий корпункт
… району. Міс-
…емптахозавод
…кий» узяв на
…я інвалідів,
… немічних, а
…абе… …вати
…сни… ліквi-
… чорнобиль-
…и та потерпі-
…рещті, держ-
… відкривши
…ників торгів-
…ішим, запро-
…ни. На кож-
…ься, раніше
…а тут можна
…ляти два літ-
… 2 карбован-
…ть кілограмів
… по 1 карбо-
…ок за кіло-
…есятків яєць
… 20 копійок.
…пошукати та-
…ий радгосп?
…ОРЕН…,
…респондент
…країни».
…ька область.

…ОЮ
…НОГО
…ТТЯ

…и проведен-
… польоту не-
… втрачати уп-
…мко падати
… село. Кіль-
… секун… які
…сант …ур-
…го вищого
…ційного учи-
… Роман Єсь-
…апобігли ще
…безпечно ка-
… — говорить
…ника вiйсь-
… відділу з
…роботи учи-
… Акулін. —
…люди, будин-
…се можливе,
… бойову ма-
…ий пункт.
…лося. Літак
…колиці, за
…трів від хат.
…оків. Він —
…ння. Праг-
…його друзів,
…м, здійсни-
…адала мож-
…це раніше…
… військового
…вило Рома-
…смертної на-
…а Червоної
…його загибе-
…і планують
…ує причини
…ВЛЕНКО,
…респондент
…країни».
…бласть.

СТРИБОК БУДЕ ПОТУЖНИЙ

Виставки

Ця виставка — республіканська весняна — органічно примирила на своїй величезній площі «не те мистецтво» з тим, що до певного періоду нашого часу вважалося в художніх колах (та й не тільки там) офіціозним. Чи стала експозиція в Республіканському будинку художника центристською, тобто поміркованою? Або навпаки — чи стала вона вибуховим фактом на полі мистецтва, духовні лідери якого ще донедавна й поняття не мали про ринок, тим більше — про художній?

Запитань чимало. Тим часом Ф. Тетянич, автор інсталяцій з будівельних неліквідів, які з острахом обминалися на Андріївському узвозі нашим масовим глядачем, з царственою байдужістю до тієї ж масової банальності пише своє велетенське полотно «Україна безкрайності тотожна». Пише посеред вернісажного гамору, й писатиме, доки триватиме виставка. І згодом, коли вона закінчиться, він заповнюватиме карколомними олійними символами кожен мікрон площі. Бо усвідомлює себе єдиною та неподільною безконечністю, і ця безконечність, як він вважає, не тільки у ньому самому, а й довкола нього…

Можна було б і далі говорити про безконечність, якби не одна обставина. Ім'я їй — Чорнобиль. Під його апокаліпсичним вітром відбувається переоцінка зображувального ряду з такою небувалою силою, що всі соціально-політичні бурі нашого часу лишаються на порозі Будинку художника — в більшості своїй. Втім, у плакатному жанрі все ж знаходять до якоїсь міри свій адекватний відбиток.

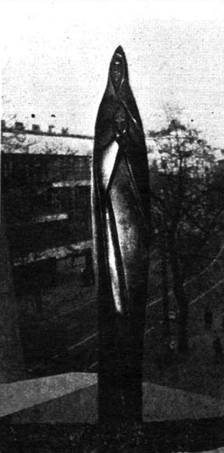
Когось із художників катастрофа загнала в чорний кут безнадії, когось вивернула навпашки досі не відомими гранями, а когось кинула в запальні вигуки, що читаються як істеричні заклинання. Та є посеред цього розмаїття й картини-запитання, картини-роздуми, картини-прогнози. Це той прошарок, що вселяє надію і дає відповідь на одне із серії запитань: у який бік повернулося наше образотворче мистецтво. І у відповіді на це запитання співпадають інтереси молодих і зрілих, початківців і метрів. Особливо це відчувається в даній експозиції, де широко представлені роботи навіть студентів художнього вузу.

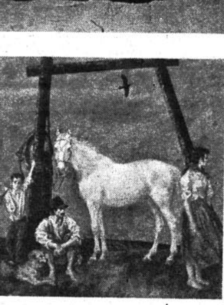
Тож поряд з творами О. Лопухова, А. Чебикіна, В. Гурима, В. Баринової-Кулеби, О. Фіщенка та інших майстрів старшого віку тут знайшлося багато місця талановитим студентам художнього вузу, його недавнім випускникам. В. Покиданець, Ю. Цимбалюк, В. Цвилинюк, О. Шимов, О. Одайник, Б. Михайлов, О. Стайков, М. Горловий… Імена, які вже заявили про себе і які ще обов'язково розкриються.

І, як повелося в перебудовний період, заокруглює тематичне розмаїття експозиції розкутий авангард — в останньому закутку величезного залу. Наразі авангард — це несподівані дерев'яні конструкції, олійні композиції, де речовий світ поступається місцем чуттєвим ремінісценціям, концептуальним вправлянням. І тут, у цьому закутку, їх знаходять відвідувачі. І так має бути. Бо тигр рано чи пізно все одно вистрибує з клітки, якою б міцною чи надійною вона не була. Чекатимемо й ми цього стрибка, тобто нарощування нової якості, нової сили мистецтва, яке ще зовсім недавно й не помишляло, що грати клітки розсуваються взагалі.

Людмила БАРАНЕВИЧ.

На знімках:

● Художник Микола Гуйда біля своєї картини «Мати». Олія.

● В. Цвилинюк. Великоднє причастя. Олія.

● М. Горловий. Діва-Україна (пам'яті Чорнобиля). Скульптура. Бронза.

● Б. Михайлов. Циганський вітер. Олія.

Фото Сергія П'ЯТЕРИКОВА.

Пригода

ДЕНЬ, ПОВНИЙ ТРИВОГ

Квітневий день видався тривожним для багатьох працівників обласного управління внутрішніх справ, особливого відділу Одеського військового округу, транспортної та військової прокуратур, управління КДБ УРСР по Одеській області. Група зловмисників з шести чоловік, вчинивши напад на варту, що охороняла військові ешелони на залізничній станції Сарата, оволоділа чотирма автоматами та вісьмома магазинами з патронами.

Того ж дня натрапили на їхній слід, що вів до села Олексіївки Білгород-Дністровського району. Там і затримали зловмисників, обеззброїли їх. Автомати й боєприпаси повернуто до військової частини.

Дунайська транспортна прокуратура порушила кримінальну справу за фактом захоплення зброї.

Георгій ВОРОТНЮК,
власний кореспондент «Голосу України».
Одеська область.

Спорт

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

Баскетбол. У Києві, в спорткомплексі КПІ, завершився фінальний турнір чемпіонату СРСР серед жіночих клубів вищої ліги за системою «плей-офф». Золоті медалі виграли спортсменки київського «Динамо», які двічі взяли гору над командою ЦСКА — 101:84 (55:42) і 94:76 (41:41). Бронзові нагороди у баскетболісток «Спартака» з Підмосков'я. Вони виграли боротьбу у волгоградського «Динамо» — 86:69 (34:39), 79:73 (52:46).

Хокей. У перших двох турах чемпіонату світу та Європи зафіксовано такі результати: Фінляндія — Чехословаччина — 2:0, Канада — США — 4:3, СРСР — Швейцарія — 3:1, Швеція — Німеччина — 8:1, Канада — Швейцарія — 3:0, Фінляндія — Швеція — 4:4, Німеччина — СРСР — 3:7, США — Чехословаччина — 4:1.

Футбол. Чемпіонат СРСР, перша ліга. «Шинник» — «Факел» — 3:2, «Локомотив» — «Текстильник» — 0:0, «Нефтчі» — «Буковина» — 3:1, «Динамо» Сх. — «Зімбрул» — 0:0, «Уралмаш» — «Котайк» — 3:1, «Геолог» — «Динамо» Ст. — 1:0, «Зеніт» — «Тілігул» — 0:1, «Пардаугава» — «Таврія» — 1:1, «Ротор» — «Ростсільмаш» — 2:0, «Кайрат» — «Кубань» — 1:0.

Вища ліга. «Спартак» — «Арарат» — 3:2, «Торпедо» — «Металург» — 0:0, «Чорноморець» — «Спартак» В. — 1:3, «Локомотив» — «Динамо» М. — 1:0, «Динамо» Мн. — «Памір» — 2:2, «Металіст» — «Пахтакор» — 3:1.

«Шахтар» (Донецьк) — ЦСКА. 1:1. Донецьк. Стадіон «Шахтар». 31500 глядачів. Суддя Р. Рагімов (Баку). **«Шахтар»:** Ковтун, Драгунов, Корнієць, Ященко, Євсєєв, Леонов, Стельмах, Погодін (Кобозєв), Петров (Барабаш), Онопко, Щербаков. **ЦСКА:** Єрьомін, Кузнецов, Малюков (Гришин), Галямін, Фокін, Колесников (Минько), Корнєєв, Брошин, Сергєєв, Іванов, Масалитін.

Голи: Щербаков (25), Кузнецов (89, з пенальті). Попереджено Кузнецова, Щербакова; вилучено з поля Корнійця.

Гірники в першому таймі значно переважали лідера, довівши просту істину, що з потужним півзахистом і гострим форвардом можна подолати будь-якого суперника. Щербаков спершу двічі потурбував Єрьоміна, а потім сам організував атаку і вивів себе ж на ударну позицію.

А от після перерви, на жаль, донеччани часто думали про утримання рахунку. За що й були покарані. Хоча не на висоті опинився й арбітр зустрічі. Він спершу заплющував очі на грубі порушення з боку армійців. А потім «знайшов» дуже сумнівний пенальті…

Матч «Дніпро» — «Динамо» (Київ) гратиметься сьогодні.

Михайло Васильович ХОРУНЖИЙ

19 квітня 1991 року після важкої тривалої хвороби помер персональний пенсіонер союзного значення, колишній міністр сільського господарства УРСР Михайло Васильович Хорунжий.

М. В. Хорунжий народився 22 травня 1920 року в с. Колегії Голопристанського району Херсонської області.

Із студентської лави в серпні 1941 року був призваний до Радянської Армії. Брав участь у бойових діях на фронтах Великої Вітчизняної війни. Після демобілізації працював комсоргом ЦК ВЛКСМ Херсонського сільгоспінституту, а потім директором Скадовської МТС.

З 1954 по 1958 рік М. В. Хорунжий на партійній роботі: перший секретар райкому партії, інспектор та заступник завідуючого відділом ЦК Компартії України, другий секретар Одеського обкому партії. В 1958 році обраний головою Одеського, а в 1969 — Запорізького облвиконкому.

У 1976 році М. В. Хорунжий був призначений міністром сільського господарства УРСР, на цій посаді він працював до виходу на пенсію в 1985 році.

Неодноразово обирався депутатом Верховної Ради Української РСР, членом ЦК Компартії України.

На всіх постах М. В. Хорунжий проявляв сумлінність, сповна віддавав сили і енергію. Йому були властиві чуйне ставлення до людей, вимогливість і наполегливість у досягненні поставленої мети. Він користувався заслуженим авторитетом і повагою серед працівників агропромислового комплексу республіки.

М. В. Хорунжий був нагороджений чотирма орденами Леніна, орденом Олександра Невського, двома орденами Вітчизняної війни II ступеня, орденом Червоної Зірки, орденом Трудового Червоного Прапора та десятьма медалями, Грамотою і Почесною Грамотою Президії Верховної Ради Української РСР.

Світла пам'ять про Михайла Васильовича Хорунжого назавжди збережеться в серцях тих, хто його знав і працював разом з ним.

Л. М. Кравчук, В. П. Фокін, С. І. Гуренко, І. С. Плющ, О. М. Ткаченко, І. Г. Грінцов, М. Я. Сидоренко, А. Г. Чепурний, В. В. Сухий, Р. Б. Боделан, В. В. Дем'янов, О. М. Окопний, Є. Р. Чулаков, О. Г. Денисенко, В. П. Зерницький.

З пошти парламенту

КИЇВ, ВЕРХОВНА РАДА...

Щодня експедиційна служба Секретаріату Верховної Ради Української РСР реєструє майже тисячу кореспонденцій: телеграм, листів, заяв, пропозицій... У кожному такому зверненні свій біль чи своя радість, своя думка чи сумнів.

Чимало листів суто приватного характеру, а чимало пронизаних турботою про спільне, громадське, сьогоднішнє й майбутнє... Звичайно, така пошта являє інтерес для більш широких верств. Йдуть листи і на ім'я Голови Верховної Ради республіки і про нього самого, йдуть на ім'я його заступників, членів Президії, безпосередньо в постійні комісії, іменні — депутатам... А найчастіше просто — «Верховній Раді УРСР».

Окремі з тих, що зачіпають інтереси багатьох, ми й намагатимемося подавати в газеті.

Прес-центр Секретаріату Верховної Ради.

ЩОБ І СТАРІСТЬ НЕ МАЛА СПОКОЮ?

Не думали, що з таких питань нам доведеться звертатися аж до Вас, шановний Леоніде Макаровичу, бо вони легко можуть бути вирішені на місці. Але, може, в тому й наша спільна біда, що поки ми не скрізь виховали керівників, які здатні по-людськи розв'язувати місцеві проблеми.

Може, воно і не так до діла, але почнемо з тих далеких днів — 1—3 березня 1943 року, коли за непокору і наш героїчний опір німецько-фашистські загарбники повністю спалили наше селище Корюківка. 6700 наших земляків старих, жінок, дітей — німці розстріляли і спалили, 1300 захисників не повернулися з поля бою. А ті, котрі чудом залишилися жити, та ще й інваліди, які повернулися з війни, почали відновлювати селище. Що там казати проту відбудову — мазанки, тимчасові будки для житла, конури... Знаєте й Ви, яким злиденним і голодним було життя. Єдиною підмогою і основним джерелом життя для нас були присадибні ділянки...

Але й на них сьогодні впало недобре око деяких наших місцевих керівників, які ніяк не дають нам спокійно дожити нашу старість. Хочуть забрати землю біля хат, а пропонують освоювати цілину за 8—10 кілометрів від нас. А ми ж із своїх ділянок ще й державі щороку продавали і картоплю, й фрукти, й кролів, які йшли в план міськради. А тепер нашу землю ріжуть по живому. Щовесни архітектор із зацікавленими особами шматують наші ділянки...

Ну скільки ж триватиме цей адміністративний підступний натиск? Кажуть, немає землі під забудову! Неправда це. І земель під нові забудови досить. Не закінчено будівництво житла і об'єктів соцкультпобуту в Олексіївці, можна продовжити забудову Червоного Хутора в бік селища Трудовик — все це мікрорайони міста, вулиць Садової, 13-річчя Жовтня та ін. Не приступали й до забудови лівої сторони вулиці К. Маркса...

Так ні, хочеться декому потоптатися по чужих дворах і терзати людські душі. І немає тому логічного пояснення. Чи, може, це просто звичка місцевих влад бути у вічнім стані боротьби з людьми? Не була спокійною наша молодість, то роблять все, щоб і старість не мала спокою...

Як же нам бути?

Мешканці вулиць Перемоги та Кірова Н. ПАЦЮК, Л. ЛУК'ЯНЕЦЬ, Є. ОЛЕФІРЕНКО та ін. Всього 35 підписів.

ТВОРЦІ АБСУРДУ

Ми, починаючі фермери, просимо Вашої допомоги.

Прийшов час обробляти землю, а робити це немає чим. У Н. Каховці на міжрайбазі стоять з літа 1990 року міні-трактори китайського виробництва, які можна придбати «під заготівку м'яса». Але звідки нам узяти м'ясо, якщо ми його тільки повинні виростити? Замкнуте коло. Абсурд. Звернулися за допомогою до голови облрайспоживспілки — безрезультатно: трактори на складі, а ми ні з чим у чистому полі. Хто ж від цього виграє? Як ми будемо годувати Україну? Невже й тут єдина надія на Верховну Раду України?

Наша адреса: 326915 Херсонська область, Горностаївський район, с. Славне.

В. ЛИХОДЬКІН, В. ПИКО, Е. ІВАНОВ.

ХТО ВІДПОВІСТЬ НА НАШІ СЛЬОЗИ?

Соромно нам про це писати до Верховної Ради, але як бути, коли ні в сільській, ні в районній, ні в облраді ніхто навіть не відповідає на наші сльози? А біда в тім, що колись біля нашого села було понад 300 гектарів вигонів для пасовищ, але Новоушицька лісомеліоративна станція залиснила їх, залишилися клапті загалом до 10—15 гектарів, де ми випасали своїх корів. Тепер же «залісненння» пішло далі, бо в них — план. Куди тільки ми не писали,— а звідти, немов з труни — мовчання. Від наших індивідуальних господарств щороку 60—65 тисяч літрів молока місцеві Ради беруть. А нам?..

До яких же пір нам терпіти?

Колгоспники колгоспу «Поділля», 18 підписів. Браїлівка Новоушицького району Хмельницької області.

НІ — ТІ, НІ — СІ

Невже керівництво Верховної Ради не бачить, що відсутність у деяких депутатів культури поведінки, етики, скромності і багатьох інших якостей підриває авторитет усієї Верховної Ради.

І як же люди не будуть обурюватись, якщо чимало депутатів не з'являється на засідання, поводять себе зарозуміло, зверхньо, безладно, багато не голосують «за», ні «проти»... Чи не летять мільйони грошей на вітер? Невже не соромно таким депутатам одержувати незароблені гроші?..

М. Куликова, Н. Овчаренко, І. Фесенко, Є. Фесенко, Ф. Приходько, С. Безпаленко та ін. Всього 266 підписів.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Можливо, цього листа Ви не отримаєте, що дуже не хотілося б, але все рівно маю бажання висловити свою думку щодо роботи парламенту. Останнім часом він працює плідно і приємно. Це відбувається тоді, коли депутати не торкаються політики.

Скажу відверто, що Голова парламенту, тобто Ви, Леоніде Макаровичу, плідно впливаєте на роботу депутатів. Ми, виборці, лише здогадуємось, чого це Вам особисто коштує — ота витримка, стриманість, пересилювати обурення й навіть образи. Спасибі вам за це.

Цікаво було б знати, чи

ЦІНУВАТИ ЗА ДІЛО

отримуєте Ви відгуки на народних депутатів? Мені хотілося б сказати декілька вдячних слів про нашого депутата генерала Бандурка Олександра Марковича.

Якщо коротко, то нам пощастило на таку людину. Уважний, добрий, доброзичливий. Я не буду вести перелік його добрих депутатських справ, тієї суттєвої допомоги, яку Олександр Маркович надав нам, виборцям. Повірте, дуже плідно він працює. Особисто мені він допоміг влаштувати на роботу сина, іншим отримати квартиру, навіть придбати телевізора. І таке було.

Недавно я був присутнім на його черговій зустрічі з виборцями, де мова йшла про референдум, написав про це в місцеву газету і надсилаю Вам примірник.

Цього листа я Вам пишу ще й ось для чого: якщо хто невдоволений своїм депутатом, то знайте, що є й такі депутати, якими виборці пишаються. Таким у нас є генерал Бандурко. Може, в «різному» зачитаєте мого листа? Нехай знають всі нашого депутата.

Олексій ГАРБУЗ.
Солоницівка
Харківської області.

ДО ЧОГО МІСТО ДОВЕЛИ?

У якійсь газеті я прочитав, що 13 березня ц. р. наш Голова Верховної Ради зустрічав в аеропорту президента Турецької Республіки. Серед зустрічаючих був також і голова Київради.

Я дозволю собі порадити таке: може не треба відволікати для таких справ голову Київради, у нього досить своїх турбот і хоч би він впорався з ними.

Погляньте, на що перетворився Київ за рік-півтора — у звалище сміття і бруду. Затоптані газони, поламані парапети, вищерблені дороги, забруднені клеєм і всякими писанинами стіни будинків, транспортні зупинки, входи в метро, стовпи... Суцільні торішні канави.

Колишній красень Київ дуже хворий і його треба лікувати. А ліки, як на мене, мають бути такими:

1. Навчитися працювати міськраді, бути компетентнішою.

2. За антисанітарію суворо карати недбайливих і розбещених безвідповідальністю окремих осіб і організації.

3. Притягати до відповідальності керівників так званих партій, рухів, чиї листівки і прокламації повсюди розклеєні...

І якщо ще можливо з новообраними депутатами зберегти красу столиці України Києва, так нехай же довведуть це своєю роботою.

Повірте, я Згурського не знав (я не начальник), але коли був Згурський, таки був порядок у Києві. Був!

М. ЛОСИКОВ.
Київ.

НЕ ВІДСТУПАЙТЕ!

Найцікавіше, по-моєму, те, що я тривалий час був одним з тих, хто вимагав: «Масола і Кравчука — у відставку!» А сьогодні я готовий у Леоніда Макаровича просити вибачення за попередню недовіру і неприязнь. Більше того, тепер я молю Бога, аби йому додалося сил на путі за справді суверенну Україну.

Знаю, що є на місцях ще такі керівники і Рад, і в партійному та господарському апаратах, які свідомо чи несвідомо, але шкодять справі, своїми вчинками ганьблять і соціалістичний лад, і комуністичні ідеали. З ними й Вам, Леоніде Макаровичу, нелегко буде працювати, і люди їх не дуже поважають, зокрема і у нас, в Чорнухинському районі на Полтавщині. Але хочеться вірити в мудрість, яка має взяти верх.

До речі, переглянути моє особисте ставлення до Кравчука змусили його останні виступи і в парламенті, і в пресі, і по телебаченню. Я відкрив у ньому те, чого не помічав раніше і що найбільше приваблює в людині — глибоке аналітичне мислення, критичний погляд на речі, нарешті, розуміння того, що так далі жити ні Україні, ні іншим нашим республікам не можна.

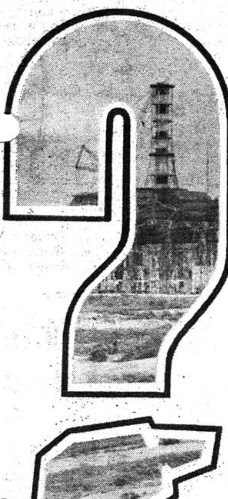
Знайте, що в моїй особі, і в особі моїх рідних та численних друзів Ви, Леоніде Макаровичу, своїм твердим сходженням на позиції боротьби за суверенну Українську державу в рівноправному Союзі держав знаходите щиру підтримку. Не відступайте, щоб люди згуртувалися навколо Вас, і було Вам більше підтримки.

Фелікс В'ЯЗОВСЬКИЙ.
Чорнухи
Полтавської області.

АТОМНА АНОМАЛІЯ

Репортаж з постановкою питання

ЯКИЙ ЗВ'ЯЗОК МАЄ АВТОНОМІЯ КРИМУ З ЕНЕРГЕТИЧНИМИ ПРОБЛЕМАМИ РЕСПУБЛІКИ

Отже, Кримської АЕС нема й не буде. Але зате є майже півмільярда затрачених народних коштів, половину з яких закладено в будбазу і в численні споруди станції.

Ну скажіть, у чому винні будівельники, монтажники, гідробудівники? Всі, хто в день прийняття рішення про закриття станції практично залишився без роботи? Зазначу, і без реального майбутнього.

У минулому році протримались, як кажуть, в основному за рахунок розпродажу майна. Направо й наліво. І, на жаль, далеко не все з унікальної техніки залишилося в Криму. Весь рік будівельники самі шукали собі роботу. А Мінатоменергопром СРСР тримав їх у підвішеному стані: то була ідея створити навчально-тренувальний центр, то потрібно було щось законсервувати. Потім від «установок» зверху нічого не залишилося.

Ціною немалих втрат керівникам Кримської АЕС вдалося зберегти кістяк унікального колективу.

Почалася реалізація програм розвитку бази будівельної індустрії в Криму — управління будівництва АЕС взяло на себе зведення трьох, найскладніших, заводів. Реконструкція п'яти птахофабрик — теж турбота будівельників колишньої АЕС. Понад сто багатоповерхових (монолітного типу) житлових будинків у містах Криму... Ну й нарешті, активна участь будівельників станції в реалізації житлової програми для кримсько-татарського населення, що перемістилося на півострів. Одним словом, програма насичена і має цілком визначене майбутнє.

З будівельниками, як бачите, все більш-менш ясно. А що колектив дирекції АЕС, яка будується, котрий нараховує сьогодні близько двох тисяч працівників? Вони залишились у минулому році й зовсім без будь-якої перспективи на майбутнє. Та й нині вона забарвлена далеко не райдужними тонами.

Офіційних документів щодо долі основних фондів АЕС та її колективу не так уже й багато: постанова Ради Міністрів СРСР про закриття і перепрофілювання Кримської атомної на навчально-тренувальний комплекс по підготовці експлуатаційного і ремонтного персоналу атомних станцій та науково-інженерного центру для перевірки технічних рішень проектів нових АЕС.

Перша частина цієї ідеї, схоже, луснула. Та й чого іншого можна було чекати, якщо досягти максимальної наближеності до реальних умов на порожньому реакторі неможливо.

Друга, пов'язана зі створенням науково-інженерного центру, у паперах ще існує. Може, ще й стане реальністю. Але поки що активних дій для її реалізації Мінатоменергопром, судячи з усього, не виявляє. Він ще на підходах.

Але навіть якщо такий центр і буде створено, він займатиме лише малу частину тих основних будівель, що вже зведені і чекають вирішення своєї долі. М. Єлисеєв, головний інженер Дирекції станції, що будується, зовні настроєний оптимістично, але як тільки починаю ставити уточнюючі запитання, оптимізм його швидко зникає.

— У Кримській обласній Раді народних депутатів ми погодили наші пропозиції щодо глибокого перепрофілювання промислового майданчика АЕС. Тут є досить цікаві варіанти. Скажімо, у корпусі хімводоочищення можна налагодити випуск високоефективного коагулянта для очищення промислових стоків і питної води. На цей матеріал сьогодні великий голод у всій країні. За рік це виробництво могло б давати продукції на 10 мільйонів карбованців. До речі, можна продавати коагулянт і за валюту.

Але реалії такі: пішов уже другий рік після прийняття рішення про перепрофілювання Кримської АЕС, та нічого для реалізації цього рішення, по суті, не зроблено. Немає чіткої програми, все поки, як кажуть, у стані намірів і пропозицій.

Так, є деякі розробки в обласній Раді народних депутатів, ділові контакти з різними відомствами намагається налагодити дирекція. Але від усього так і віє якимось любительством.

Не буде атомного монстра на благодатній кримській землі. Це рішення перегляду не підлягає.

Але є чудовий, інженерно й соціально обладнаний майданчик, на базі якого, якщо взятися за нього з розумом і не відкладаючи справи в довгий бюрократичний ящик, є реальним створення унікального не тільки для півострова, а й для республіки промислового вузла з різногалузевим, науковомістким та екологічно чистим виробництвом.

Але хто стане господарем цього багатства?

Чи під силу ця проблема Кримській автономії? А може, до неї треба серйозно повернутися обличчям й уряду України? Вона варта того.

Сподіватися ж на те, що за вирішення проблем візьметься союзне відомство в особі Мінатоменергопрому, навряд чи слід. Міністерство це явно охололо до нещасного об'єкта. Йому б хоч консервацію до ладу провести та з власним науково-інженерним центром розгорнутися вчасно.

Валерій ШЛОМА.
Селище Щелкіно — Київ.

Думка депутата

ВІТРЯКИ НА ПІВОСТРОВІ?

12 лютого рішенням Верховної Ради УРСР у межах Кримської області утворено Кримську автономну республіку. Цій події передував референдум у Криму.

Коли вирішувалося питання у Верховній Раді УРСР, я голосував проти автономії. Чому? Адже незадовго до цього в інтерв'ю «Актуальній камері» підтримував ідею федерального устрою України.

НАВІТЬ ПУСК АЕС НЕ ЛІКВІДУЄ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ЗАЛЕЖНОСТІ КРИМУ ВІД УКРАЇНИ ЩЕ ВПРОДОВЖ БАГАТЬОХ РОКІВ

НАСАМПЕРЕД я хотів би звернути увагу на те, що і референдум, і голосування у Верховній Раді проведені з порушенням законів. Перше порушення в тому, що рішення про референдум було прийнято Кримською обласною Радою народних депутатів до того, як Верховною Радою СРСР було прийнято Закон про референдум.

Друге порушення полягає в тому, що у складі України Кримської автономної республіки ніколи не існувало. Відтворювати її можна тільки у складі Російської Федерації, де колись така автономна республіка була. А в складі України ця автономія могла бути тільки утворена, а не відтворена. Але створювати її не в контексті питання про федеративний устрій України, як на мою думку, було недоцільно.

Але є ще й інші причини, через які я голосував проти.

У день референдуму я поділився своїми сумнівами в статті, яку надіслав у газету «Комсомольское знамя». Заступник головного редактора запевнила, що стаття буде надрукована, але цього не сталося й по сьогодні.

Хотів зачитати текст цієї статті під час обговорення питання про автономію Криму у Верховній Раді УРСР, але слова не одержав. Тому викладаю свої думки нижче.

Оскільки більшість населення на півострові — це росіяни та українці, які давно забули рідну мову, то підсумок референдуму був визначений наперед, адже на голосування енергії треба витратити набагато менше, ніж на вивчення української мови. Цілком очевидно, що в недалекому майбутньому кримчани виявлять бажання стати самостійним суб'єктом оновленої федерації суверенних радянських республік. І обумовлено це буде прагненням України стати «надто» суверенною.

Як професор кафедри електричних систем я зупинюсь тільки на одному аспекті проблеми — енергетичному.

Сьогодні народне господарство й населення Криму споживає чотири мільйони кіловат електричної потужності. Виробляють електростанції півострова лише двісті тисяч кіловат. Решту передають електростанції, розташовані на континентальній частині України. Теплові електростанції України споруджені приблизно в один і той же час, тому приблизно в один і той же час вони вичерпають свій ресурс. Нестача електроенергії на Україні почне даватися взнаки найближчими роками. У разі ж виходу Криму із складу України, якщо виникне питання: «Куди зменшити поставку електроенергії: в Донбас, Кривий Ріг чи незалежний від республіки Крим?» — відповідь напрошується однозначна.

А що постає за нестачею великої кількості електроенергії? Спочатку зупинення багатьох підприємств, і, врешті, зростання безробіття, аж до повного паралічу економіки. Електроенергію не привезеш у трюмах пароплавів. Тож, як бачимо, електрична залежність Криму від решти України є абсолютною.

Заяви, що Крим може себе забезпечити електроенергією за рахунок сонячних та вітрових електростанцій — химера. Нагадаю, що вітряк з лопатями завдовжки 30 метрів дає, коли стійкий вітер, електричної потужності менше, ніж споживає один вісімдесятиквартирний житловий будинок. Не зайве також нагадати про те, що кожний такий вітряк (а Криму потрібно тридцять п'ять тисяч вітряків) стане генератором шестигерцевих звукових коливань, які в радіусі 10 кілометрів негативно впливатимуть на здоров'я людей.

Щодо сонячних електростанцій, то обмеженість їх використання очевидна і з таких міркувань: Кримська сонячна електростанція потужністю п'ять тисяч кіловат має 40 тисяч квадратних метрів дзеркал, тож навіть очищення від пилу є складною проблемою. А коли Сонце за горизонтом, то сонячна електростанція — це купа знеживленого електрообладнання. І таких станцій потрібно було б мати тисячу.

Який же вихід зможе знайти уряд незалежного від України Криму в разі енергетичного ембарго з її боку?

Вихід один: пуск законсервованої атомної електростанції, оскільки навіть переключивши на потреби населення корабельні електростанції та заводські ТЕЦ, неможливо збільшити виробництво електроенергії більше, ніж на 10—15 відсотків.

Ось до цієї думки я й підводжу вас, шановні жителі Криму: голосуючи за автономію, ви фактично голосували за пуск атомної електростанції. До того ж на цій електростанції поки що можна пустити тільки один реактор потужністю один мільйон кіловат. Це — чверть того, що потрібно Криму. Тому навіть пуск АЕС не ліквідує енергетичної залежності Криму від України ще впродовж багатьох років. Водночас цей пуск зробить усіх жителів Криму заложниками АЕС, побудованої, як відомо, на недостатньо тривких грунтах.

Я навмисне розглянув гірший випадок розвитку відносин між суверенною Україною та суверенним Кримом, оскільки за законом Чізхолма: «Все, що може трапитись, трапиться. А все, що не може трапитись, трапиться також!»

Не зайве, мабуть, буде нагадати гарячим головам, які проживають у Криму, що Україна є абсолютним світовим монополістом на марганець, без якого неможливо зварити жодну спецсталь. А це означає, що не дай Україна Росії марганець, і зупиняться всі металургійні заводи в цій республіці. Тому в майбутньому газ, нафту й ліс із суверенної Росії суверенна Україна одержить за будь-яких відносин із суверенним Кримом.

На закінчення, дорогі кримчани, я хочу попросити вас замислитись саме над цим, якщо виникне в когось з ваших вождів ідея вийти Кримській автономній республіці із складу України. І не сприймати ці замітки як бажання залякати. Вони продиктовані, навпаки, бажанням застерегти від помилок, наслідки яких можуть бути вкрай тяжкими.

Борис МОКІН,
народний депутат Української РСР.

Експрес-новини

Американський міністр оборони Чейні заявив, що операція побудови таборів для курдських біженців у Північному Іраку здійснюється за планом і без втручання іракських військ. У телевізійному інтерв'ю він наголосив, що з району Заху, де американськими військовослужбовцями споруджується один з таборів, виведено 200 озброєних іракських поліцейських, надісланих туди раніше багдадськими властями. Тим часом турецькі офіційні особи повідомили, що з гір уздовж кордону з Туреччиною планується вивезти та перевезти до створюваних таборів 40 тисяч курдів.

* * *

Державний секретар США Бейкер домігся схвалення Саудівською Аравією та Єгиптом мирної ініціативи, яка передбачає проведення регіональної близькосхідної конференції за участю Ізраїлю. Після зустрічі у неділю з єгипетським президентом Мубараком держсекретар провів переговори з представниками саудівського уряду в місті Джидда. Після переговорів міністр закордонних справ Саудівської Аравії Фейсал назвав запропоновану США конференцію за участю Ізраїлю, Єгипту, Сірії, Йорданії, Лівану та палестинців реальним шляхом до миру в цьому регіоні.

* * *

Очолюваний канцлером ФРН Колем християнсько-демократичний союз зазнав першої після 1949 року поразки на місцевих виборах у землі Рейнланд-Пфальц. Більшість у вищій палаті законодавчого органу землі одержали соціал-демократи.

* * *

Міністра фінансів Чехословаччини Клауса обрано головою громадянської демократичної партії, яка є консервативною фракцією колишнього руху «Громадянський форум». Її програма передбачає активну підтримку ринкової економіки, що грунтується на приватній власності. Це відповідає програмі економічних реформ, яку висунув Клаус.

* * *

За даними швейцарського урядового агентства охорони здоров'я, через п'ять років після чорнобильської катастрофи земля в деяких місцевостях Швейцарії й досі заражена радіацією. Як показали нещодавні вимірювання, грунт у південно-східних районах країни до цього часу містить значну кількість цезію-137. Проте, повідомило агентство, в більшості сільськогосподарських продуктів радіація знизилася до прийнятного рівня, за винятком деяких видів грибів.

Очима зарубіжних колег

СРСР має намір цього літа відкрити для туристів космодром у Байконурі з оплатою у вільноконвертованій валюті.

За окрему плату туристи зможуть також побувати на ракетобудівних заводах Байконура, безпосередньо спостерігати за стартом ракет.

Крім того, радянські власті розглядають можливість відкриття Зоряного містечка для туристів з оплатою у вільноконвертованій валюті.

«Дейлі іомурі» (Японія).

* * *

Повністю припинена торгівля між СРСР і Монголією через несплату за доставлені з Монголії товари.

З того часу, як за домовленістю між двома країнами стався перехід до розрахунків у валюті, СРСР не оплатив поставки монгольських товарів на суму 40 мільйонів доларів. Монголія, в свою чергу, припинила виплати за імпорт радянського пального та інших товарів. Припинення торгівлі завдає серйозних збитків Монголії, в якій почалася економічна криза і яка має, крім СРСР, ще тільки одного сусіда — Китай.

«Джорнел оф коммерс» (США).

* * *

Польща і Радянський Союз домовились повернутися до бартерних угод у торгівлі природним газом з Радянського Союзу.

Мова йде про поставки природного газу в обмін на танкери для його транспортування, виготовлені у Польщі.

Представник державної зовнішньоекономічної компанії «Комплекс» заявив, що ця компанія і радянське З/О «Союзгазекспорт» домовилися про поставки в Радянський Союз цих суден вартістю 77,4 мільйона доларів в обмін на 800 мільйонів кубічних метрів газу, що становить 12 відсотків щорічного споживання газу у Польщі.

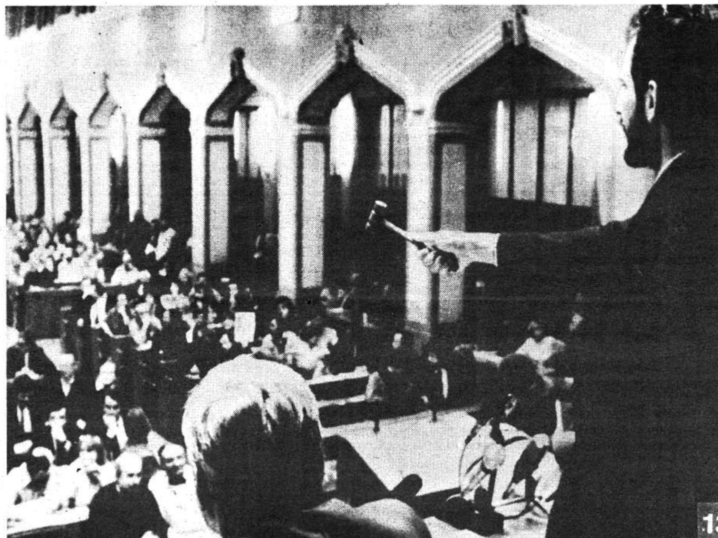
Ця угода буде виконуватись незалежно від реалізації міжурядової угоди про продаж радянського газу і двосторонніх переговорів про участь Польщі в будівництві Сибірського газопроводу.

За оцінками радянських експертів, у 1991 році Польща, можливо, одержить від Радянського Союзу 6,6 мільярда кубічних метрів газу. Незважаючи на те, що в минулому році Радянський Союз оголосив своїм східноєвропейським партнерам про перехід з 1991 року на розрахунки в конвертованій валюті, дефіцит валюти у радянських підприємств змусив їх повернутися до бартера.

Агентство Рейтер (Великобританія).

Наш прес-клуб

Фотоінформація

ЧИ НЕ ПОРА...

У Празі здійнялася хвиля приватизації малих підприємств. Бажання придбати невеликі фабрики, заводи, магазини виявили сотні пражан. Люди збирають кошти сім'ями, створюють спільні викупні фонди і... ризикують. Адже не кожен зможе повести справу так, щоб у складних економічних умовах не збанкрутувати.

Прискоренню процесу переходу до ринкових відносин сприяє проведення аукціонів. Деколи торговий ажіотаж сягає критичної точки, але, як вважають фахівці, це нормальні явища сфери бізнесу.

Фото ТАРС.

«ЗІРКОВО-СМУГАСТА» КОМЕРЦІЯ

А як у них!

Величезні жовті банти прикрасили недавно зовнішні колони одного з відомих у Нью-Йорку концертних залів «Редіо-сіті мюзік хол». З давніх часів стрічки жовтого кольору, пов'язані навколо крони дерева, вважаються в Америці символом розлучення і чекання близьких. Ось і в дні війни в Перській затоці будинки, одяг, автомобілі американців рясніли жовтизною. Але чому стрічки з'явилися на будові концертного залу? «Намагаємося залучити публіку», пояснив чоловік, який роздавав перехожим рекламні проспекти.

Американці глибоко шанують національні символи, хоча часом це шанування набуває деяких гротескових форм. А в моменти, коли приплив патріотичних почуттів досягає «пікової» позначки, над патріотами стають ті, хто зацікавлений в продажу своєї продукції: чи то пивні кухлі, чи розважальні шоу, чи найновіші технології. Недавно вітрини магазинів заполонили зірково-смугастими прапорами, жовтими стрічками, плакатами типу «Ми підтримуємо наші війська» або «Тут схвалюють дії в Затоці». Індустрія виробників національної або військово-патріотичної символіки на піднесенні, як ніколи. Зліт фантазії у виявленні вірнопідданських почуттів обмежений, мабуть, лише фінансовими можливостями.

У вихор вияву громадянських почуттів було втягнуто і крупні корпорації, що не втрималися, за образним висловом газети «Нью-Йорк таймс», від «спокуси помахати прапором». «Дженерал моторз» і «Дельта ейрлайнз», корпорації «Найнекс» і «Боїнг» створили нові і дістали із запасників старі оголошення й відеоролики, де реклама їх продукції супроводжується демонстрацією національно-патріотичної або воєнної атрибутики. Почути з екрана телевізора американський гімн, оголошення про уцінення якогось товару для «американських героїв», що повернулися з війни — таку можливість мають у ці дні всі американці.

Взагалі схвалюють подібну практику в США далеко не всі, навіть серед представників найбільших рекламних агентств. «Навряд чи доцільно використовувати війну як рушійну силу торгівлі, — говорить Світен Новік, виконавчий віце-президент крупної рекламної фірми «Грей едвертайзінг». — Більшість споживачів розкусило хитрощі і буде вважати це антипатріотичним».

...А банти з колон «Редіо сіті» через кілька годин зняли. Рекламна дія завершилася — не залишати ж реквізит на вулиці.

Дмитро КЛИМЕНТОВ.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Редколегія:
Олександр БІЛИК
заступник головного редактора
Анатолій ГОРЛОВ
заступник головного редактора
Олександр ЄМЕЛЬЯНОВ
член-кореспондент АН УРСР
Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ
Леонід САМОЙЛЕНКО
заступник головного редактора
Борис СИДОРЕНКО
заступник головного редактора
Анатолій СОЛОНСЬКИЙ
Віталій СУДДЯ
відповідальний секретар

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:
Відповідальний секретар — Віталій Суддя.
Черговий редактор Світлана Писаренко.
Автори макета — Анатолій Мироничев, Євген Українець.
Випусковий — Олексій Бондаренко.
Оформлення — Володимир Кисельов.
Коректори: Леся Онищенко, Галина Адамович, Антоніна Голик, Галина Каблак, Валентина Лукаш, Євгенія Оратовська, Олена Чоповська.
Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Сергій Скаженюк.
Лінотипісти: Віктор Процун, Раїса Гринюк.

* * *

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна» 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.
Індекс 60955.
Тираж 166.300.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 80 коп.
Зам. 03150781.